

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Celestinus causam Episcopi Massiliensis commisit Episcopis provinciæ Viennensis, & Narbonensis, id est, finitimæ. Causæ tamen Danielis, qui in altera earum provinciarum Episcopus fuerat ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

IX. Contendit insuper Leo ordinandum non esse Episcopum in loco dejecti, si is apostolicam sedem appellaverit, donec causa appellationis fuerit iudicata. Constitutum id fuerat in synodo Sardicensi. Sed cum ea in auctoritatem recepta non esset apud Africanos, abstinuit Leo à proferendis his canonibus in causa Lupicini. Imò appellationum in Africam introducere voluit Leo. Sed Africani ei assentiri noluerunt.

I. **P**OST introductos industria Zozimi Papæ canones Sardicenses, successores ejus Bonifacius & Celestinus eorum executionem quaquaversum introducere tentarunt, non solum in Africa, sed etiam in reliquis provinciis Occidentis. Ex epistola namque Concilij Carthaginensis ad Bonifacium, quæ supra relata est in capite decimo quinto hujus libri, patet eos canones nondum planè receptos alibi fuisse quàm in Italia. Certum quidem est Zozimum ad se traxisse primam cognitionem causæ Proculi Episcopi Massiliensis, rogante Patroclo Arelatensi: cujus cura depositus est Proculus à Zozimo, ut patet ex epistolis synodicis ab eo missis ad Episcopos Galliarum, Hispaniæ, & Africae. Verùm ille damnatus fuit Romæ post legem Gratiani promulgatam, quæ Romani Pontificis iudicio commiserat Metropolitanos, ut supra ostēdimus in capite undecimo hujus libri. Concilium enim Chalcidonense, cujus auctoritate Metropolitanorum iudicia reservata fuerunt Patriarchis, nondum habitum fuerat. Ceterùm Proculus ille per obreptionem in Concilio Taurinateni anno cccxcvii. obtinuerat jus metropolitanicum in nonnullis urbibus provinciæ Arelatensis, ac dein duos Episcopos ordinaverat contra præscripta canonum.

II. Si querela à quopiam Episcopo deferretur ad Pontificem Romanum, is causæ cognitionem non suscipiebat, sed ad synodos provinciarum remittebat juxta canones Nicænos. Colligitur id ex epistola Bonifacij primi ad Episcopos Galliarum scripta anno quadringentesimo decimo nono; in qua asserit decessores suos constituisse Maximum Episcopum Valentinum, quem Clerici ejus accusaverant, judicandum esse in synodo provinciæ, à decessoribus meis provinciali delegata cognitione. Ac licet Maximus detrectaret iudicium Episcoporum provincialium, noluit tamen Pontifex cognoscere de hac causa, sed præcisè inharens auctoritati canonum Sardicensium, rursus cognitionem causæ remisit ad synodum provinciæ, jubens causam illic definiri, tametsi Maximus, cui diem certam dixerat qua se synodo sistere teneretur, accedere recusaret. *Dilationem quidem dedimus, inquit Bonifacius, & decrevimus vestrum intra provinciam*

debere esse iudicium, & congregari synodum ante diem Calendarum Novembrium. Quemadmodum autem Bonifacius jurisdictionem Episcoporum provinciæ illasiam conservabat, sic juri quoque prospiciebat sedi suæ quæsito per canones Sardicenses; nimirum ut si Maximus se læsum esse existimaret, atque adeo sedis apostolicæ auxilium imploraret, in potestate Papæ esset aut primum iudicium confirmare aut revisionem decernere. In hac porro causa Maximus injuriam sibi illatam esse conquerebatur etiam ante primum iudicium, & Summi Pontificis opem efflagitaverat. Itaque Bonifacius merito petere potuit ut acta synodi ad se post iudicium mitterentur, ob conquestionem sive appellationem quæ præcesserat. *Quidquid autem, inquit Bonifacius, vestra caritas de hac causa decernendum esse duxerit, cum ad nos relatum fuerit, nostra, ut concedet, necesse est auctoritate firmetur.*

III. At Papa Celestinus causam Episcopi Massiliensis, adversus quem gravis instituta accusatio erat, non solum Episcopis provinciæ Narbonensis secundæ, in qua sita erat Massilia, commisit, sed etiam Episcopis provinciæ finitimæ, id est, Viennensis. *Vestro cum audiendum collegio delegamus, inquit Celestinus in epistola ad Episcopos per Viennemensem & Narbonensem provincias constitutos.* Quoad verò Danielem, qui in altera earum provinciarum Episcopus fuerat ordinatus insuperhabita accusatione adversus eum instituta apud sedem apostolicam, hujus causæ cognitionem ad se trahit Pontifex, haud injuria. Hic enim, cum adhuc Clericus esset, sacrarum virginum, quarum monasterium tenuerat, pollutus incestu fuerat in Oriente, & post detecta flagitia, in Occidentem migraverat. Tum criminum ejus relatio ad Celestinum, tanquam Occidentis Patriarcham, missa fuerat ab orientalibus, ut ait Celestinus: *Missæ relatione ex orientalibus ad nos partibus.* Misit verò postea epistolam ad Episcopum Arelatensem, ut Danielem vocaret ad iudicium episcopale. Attamen ille *in pontificij dignitatem hoc tempore quo ad causam dicendam missis à nobis literis vocabatur obrepsit, inquit Celestinus.* Causam hujus retentionis explicandam esse existimavi, ne quis hinc colligeret Pontificem Romanum ea tempestate ad se traxisse primam cognitionem criminum Episcoporum Gallicanorum. Daniel enim acculabatur de variis criminibus non in Gallia commissis, sed in Oriente antè quàm Episcopus fieret: quorum criminum cognitio ad Episcopos Orientis pertinebat, ij verò auctoritatem in eo casu suam

ad

Zozimus epist. 6.
pp. 417.

tit. 15
cap. 15

tit. 15
cap. 15

ad Celestinum transfulerant.

IV. Leo autem primus tria quædam nos docet. Primum enim ostendit quonam modo se gererent Romani Pontifices, etiam quoad Gallias, postquam relationes de rebus dubiis ad eos missæ fuerant, & post appellationem à iudiciis latis adversus Episcopos, quæ aut confirmata fuerant à sede apostolica, aut retractari iussa. Hæc sunt ejus verba ad Episcopos provinciæ Viennensis: *Nobiscum itaque vestra fraternitas recognoscat apostolicam sedem pro sui reverentia à vestra etiam provinciæ sacerdotibus innumeris relationibus esse consultam, (hoc est antiquum jus quod à synodo Nicæna recessit Papa Innocentius) & per diversarum, quemadmodum veteris consuetudo poscebat, appellationem causarum aut retractata aut confirmata fuisse iudicia. Istud verò jus est à Sardicensi Concilio introductum.*

V. Docet deinde Leo primam causarum Metropolitanorum cognitionem institui posse apud apostolicam sedem, ut probatur exemplo Hilarij Arelatensis Metropolitaniani. Evocatus is fuerat Romam et multas Episcoporum ordinationes peractas invito clero & populo, quos manu armata instituerat in Ecclesiis. Privatus itaque jure metropolitico à Leone fuit in Concilio Romano. Eodem decreto missa est in irritum sententia lata adversus Chelidonium Episcopum, quem Hilarius sacerdotio dejecerat tanquam viduæ maritum. Verum cum id probare non potuisset Hilarius in Concilio sacerdotum quod tunc Leo Romæ celebrabat, Chelidonium Ecclesiæ suæ reddidit. Suspiciari heic meritò aliquis posset vim juri constituto factam à Leone, quòd causam Chelidonij Romæ judicaverit, cum eam remittere debuisset ad Episcopos provinciales, ab eis terminandam cum Episcopis provinciæ finitimæ, juxta canonem Sardicensem. Sed ex eo capite reperenda est Leonis defensio, quòd Chelidonij appellatio juncta esset accusationi adversus Hilarium Arelatensem Episcopum instituta, ac præterea quòd ipse quoque Metropolitanus Episcopus esset, Vefontionensis nimirum, ut præfert codex monasterij Iurenfis à Sirmondo laudatus in Noris ad hanc Leonis epistolam.

VI. Intellexit Leo difficilem in Gallia fore executionem iudicij adversus Hilarium facti, tum ob magnam viri dignationem ex sanctitatis ejus opinione profectam, tum etiam ob infractos canones in causa Chelidonij, quæ Romæ fuerat definita. Itaque constitutionem à Valentiniano Aug. imperavit, quæ præcipit ut iudicium illud mandetur executioni. Verum additio quæ se-

quitur, magni momenti est. Edicto enim perpetuo inter alia decernitur quòd si aliquis Episcopus Galliarum, aut aliarum provinciarum, Romam evocatus, Summi Pontificis iudicio se sistere recuset, adesse cogatur per gubernatorem provinciæ: *Ita ut quisquis Episcoporum, inquit Valentinianus, ad iudicium Romani Episcopi evocatus venire neglexerit, per moderatorem ejusdem provinciæ adesse cogatur.* Rescriptum autem illud non solum ratum esse decernit decretum in causa Chelidonij factum, sed etiam novum jus inducit adversus canones Sardicenses. Episcopo enim Romano tribuit potestatem evocandi Romam Episcopos. Sed Galli existimant sic obsequendum esse Pontifici ut interim nihil detraheretur de auctoritate canonum Sardicensium; quemadmodum supra ostensum est.

VII. In alia quoque occasione contendit Leo Metropolitanos judicari non posse absque sententia Episcopi Romani. Anastasius Episcopus Thessalonicensis caput erat & primus Metropolitanus Illyrici orientalis, id est, Macedonia, Achaïæ, Epiri veteris & novæ, aliarumque provinciarum; ac præterea, quò dignitatem muneris sui fortius retineret, vicariatu Papæ Leonis ornatus fuerat, ut ejus Legatus natus esset in his provinciis. Is ergo ad se manu armata adduci à publicis officii præfectura Illyricianæ curaverat Atticum veteris Epiri Metropolitanum antistitem. Id atrociter ac vehementer factum ait Leo, Anastasium objurgans. Dein addit hæc verba, quæ probant id quod antea dixi, contendisse nimirum Leonem Metropolitanos judicari non posse absque sententia Episcopi Romani. *An forte, inquit, aliquod tibi facinus fratris innotuerat, & Metropolitanum Episcopum novi apud te criminis pondus urgebat? At hoc quidem alienum ab illo esse etiam tu nihil ei obijciendo confirmas. Sed etiam si quid grave intolerandumque gessisset, nostra erat expectanda censura, ut nihil prius ipse decerneres quàm quid nobis placeret agnosceres.*

VIII. Successores quoque ejus incessit eadem cura quoad Gallias. Hinc enim factum ut Papa Hilarus Hermetem Episcopum Narbonensem suspenderit à juribus metropolitico anno quadringentesimo sexagesimo secundo. Idem Leontio Episcopo Arelatensi delegavit sollicitudinem castigandi præsumptionem Mamerti Metropolitaniani Viennensis, reservans tamen sedi apostolicæ iudicium, postquam Leontij & synodi relationem receperit. Tum anno quadringentesimo sexagesimo quarto, post acceptam relationem, negotium illud termi-

Vide supra lib. 1. cap. 12. §. 4. & seqq.

Vide Marcum in libro de Primatibus 5. 78.

Vide supra lib. 1. cap. 12. §. 4. & seqq.

Leo I. c. 34.

Vide supra lib. 1. cap. 34. §. 4. & seqq.